

Aan AROHM West-Vlaanderen
Ruimtelijke Ordening

t.a.v. Martine Vandenbroucke
(kopij Afd. Natuur West-Vl.)

Kliniekstraat 25, 1070 BRUSSEL
tel. 02/ 558 18 11 – fax 02/ 558 18 05
e-mail : info@instnat.be
website : www.instnat.be

uw kenmerk
8.00/35005/1660.2

ons kenmerk
Adviesnota IN.A.2003.202.

Bijlagen

vragen naar / e-mail
Joris Everaert
joris.everaert@instnat.be

telefoonnummer
02/ 558 18 27

Datum
05/11/2003

**Betreft: Oprichten van 1 windturbine binnen globaal plan van 6 windturbines te Gistel.
Aanbevelingen in het kader van een mogelijke impact op vogels.**

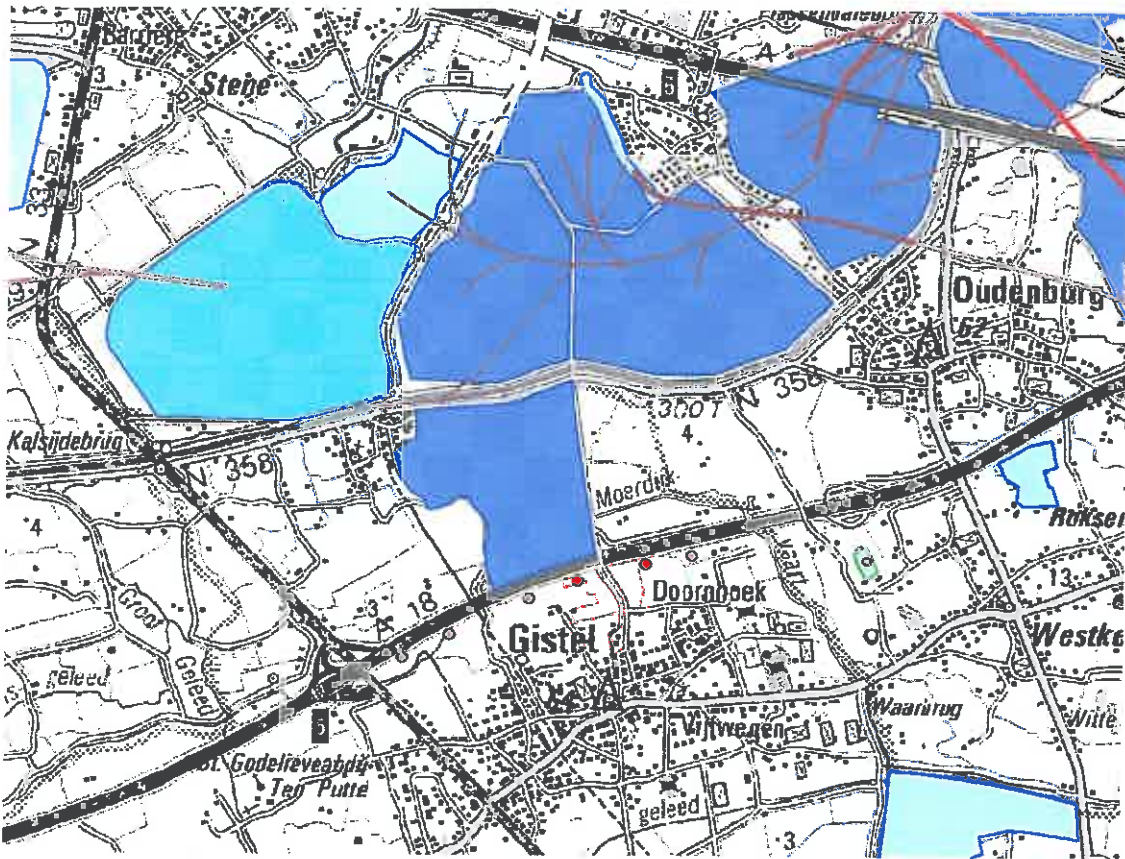
Geachte,

Aan de hand van de gegevens waarover we momenteel beschikken, kan het volgende vermeld worden. Er bevinden zich geen officiële Vogel- en Habitatrichtlijngebieden of andere specifiek beschermde gebieden in de directe omgeving van het geplande windturbineproject. Het dichtstbijzijnde natuurgebied (Reigerie van Westkerke) situeert zich ten OZO op ongeveer 1,3 km. Het project voldoet daarmee aan de 'algemene' randvoorwaarden met betrekking tot buffers rond officieel beschermde gebieden, beschreven in de Omzendbrief EME/2000.01.

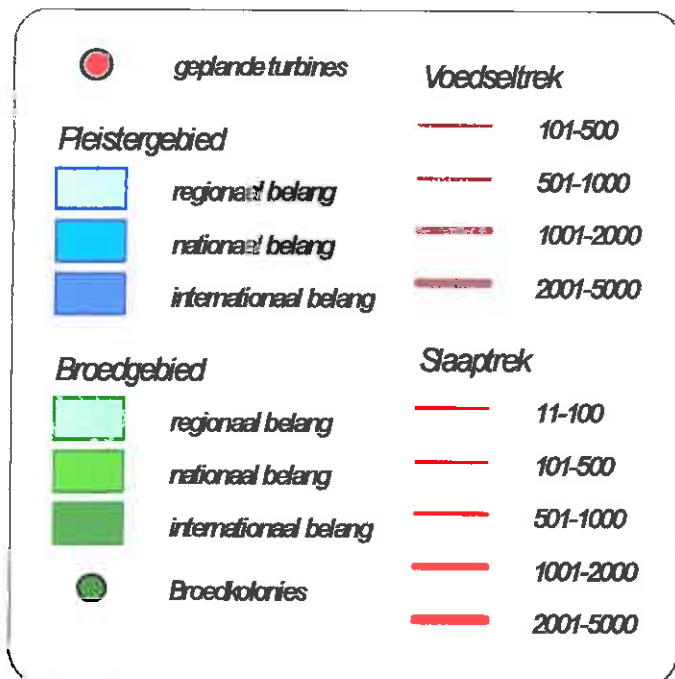
Gebieden die geen specifieke bescherming genieten maar waar wel belangrijke (aantallen) vogels worden aangetroffen, moeten ook grondig geëvalueerd worden voor het plaatsen van windturbines. Dit heeft zich ook wettelijk vertaald. In de Omzendbrief staat dat: 'ook in geval van specifieke vogelsoorten een afstandregel van 500 tot 700 m dient gerespecteerd te worden. De mogelijke impact van windturbines op de aanwezige vogelpopulaties moet worden ingeschat en er moet ook onderzoek gebeuren naar de broedvogelpopulaties, de pleisterende en foeragerende vogelsoorten, en trekroutes'.

In opdracht van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap heeft het Instituut voor Natuurbehoud in het kader van de problematiek rond windturbines onlangs een beleidsondersteunende vogelatlas opgemaakt. Deze atlas is momenteel raadpleegbaar op de website van het OC-GIS-Vlaanderen (www.gisvlaanderen.be).

In de wijde omgeving situeert zich een aanzienlijke oppervlakte poldergraslanden die fungeren als een internationaal belangrijk foerageergebied voor overwinterende ganzen en regionaal belangrijk foerageergebied en broedgebied voor weide- en akkervogels zoals Kieviten, Wulpen en Goudplevieren. De belangrijkste zones (zeker voor de ganzen) zijn wel meer oostelijk en noordoostelijk van de geplande windturbinelocatie gesitueerd (Figuur 1).

Figuur 1: Geplande windturbine (4-de van links) binnen globaal plan van 6 windturbines te Gistel, met aanduiding van belangrijke concentratiegebieden en gekende dagelijkse trekroutes van plaatselijke vogels te Gistel (gegevens Vogelatlas Instituut voor Natuurbehoud).

Overwinterende ganzen

Het half aaneengesloten complex van zilte poldergraslanden in de omgeving van de locatie (Oostkustpolders) herbergt sinds het begin van de jaren '80 jaarlijks verschillende duizenden overwinterende ganzen. Systematische tellingen uitgevoerd door het Instituut voor Natuurbehoud tonen aan dat het aantal Kolganzen regelmatig oploopt tot meer dan 10.000 vogels, tijdens de laatste jaren was dat meestal tussen de 20.000 en 30.000 vogels, dit is ruim 3 tot 5 % van de internationale populatie. Het vastgestelde aantal Kleine Rietganzen lag tijdens de laatste jaren eveneens tussen de 20.000 en 30.000 vogels, ongeveer 60 tot 80 % van de internationale populatie (DEVOS 2002 ; DEVOS et al., 2001).

Vlaanderen heeft bijgevolg een zeer grote internationale verantwoordelijkheid voor de instandhouding van de overwinteringsgebieden van deze soort. Ondanks de internationaal belangrijke ganzenaantallen is het bewuste poldercomplex vooralsnog niet 'volledig erkend' als Ramsar- of Europees Vogelrichtlijngebied, ondanks het feit dat aan de numerieke criteria voor die erkenning ruimschoots wordt voldaan.

Uiteraard moeten in deze niet-officieel beschermde gebieden wel beschermingsmaatregelen genomen worden in het kader van de instandhoudingsdoelstellingen beschreven in de Europese Vogelrichtlijn en de Conventies van Ramsar, Bonn en Bern. De betreffende vogels mogen dus geen wezenlijke verstoring ondervinden in dergelijke gebieden.

Indien we de richtlijn in de Vlaamse Omzendbrief EME/2000.01 – die stelt dat rond belangrijke vogelgebieden een bufferzone van 500 à 700 m dient gerespecteerd te worden – strikt toepassen, dan stellen we vast dat voor het betreffende ganzengebied net ten noorden van de geplande locatie (Figuur 1) ongeveer 3 van de 6 turbines binnen de 700 m buffer liggen (o.a. ook de windturbine waarvoor momenteel advies werd aangevraagd) en ongeveer op de rand van de 500 m buffer. Het gaat hier uiteraard om richtlijnen. Ook in de beleidsondersteunende vogelatlas van het IN raden we vanuit voorzorgsprincipe aan om minstens een 700 m buffer te vrijwaren rond internationaal belangrijke pleistergebieden, met die vermelding dat nader onderzoek ter plaatse dan nog kan uitwijzen of een kleinere (of zelfs grotere buffer) aanvaardbaar is of niet. Het is dus belangrijk om de geplande locatie en de belangrijkste zones van het noordelijk gelegen ganzengebied wat gedetailleerder te gaan bekijken.

In de literatuur wordt melding gemaakt van verstoringafstanden voor ganzen tot 400 à 600 m van de turbines (BIRDLIFE INTERNATIONAL, 2003 ; KRUCKENBERG & JAENE, 1999), binnen de 400 m een zware verstoring (geen ganzen meer aanwezig) en in de 400-600 m zone een matige verstoring (50 % vermindering).

We moeten echter vaststellen dat er tussen het ganzengebied en de geplande windturbines een drukke autosnelweg is gelegen. De ganzen zullen daardoor in het noordelijke pleistergebied al een zekere afstand (ca. 100 à 200 m) tot de autosnelweg behouden, waardoor de afstand tot de turbines dan ook meer dan 400 m zal zijn. Bovendien kunnen we ook aan de hand van een kaartanalyse (voor potentieel goede pleisterterreinen) van het betreffende gebied met grote waarschijnlijkheid voorspellen dat de grootste aantallen ganzen zich steeds zullen ophouden op een afstand van zeker meer dan 400 à 500 m tot de turbines, waardoor de kans op verstoring van de aanwezige populaties dus beperkt zal blijven.

Wat betreft de mogelijke hinder van de windturbines voor overvliegende ganzen hebben we geen vermoedens dat er zich problemen kunnen voordoen. De belangrijkste gekende lokale trekroutes van de ganzen zijn meer noordelijk en oostelijk gesitueerd (Figuur 1). We hebben ook geen indicaties dat er eventueel belangrijke vliegbewegingen over de geplande windturbinelocatie zouden gaan. Meer zuidelijk zijn immers ook geen belangrijke pleistergebieden gelegen.

Overige soorten

In de poldergraslanden komen gedurende de winterperiode ook soms aanzienlijke aantallen voor van Kievit, Wulp en Goudplevier. Het gaat hier in de directe omgeving (binnen de kilometer) echter niet om bijzonder grote aantallen. Voor eventuele verstoring kunnen we eigenlijk hetzelfde zeggen als voor de ganzen. Aan de hand van de beschikbare literatuurgegevens vermoeden we dat de verstoring en mogelijke aanvaring nog beperkt zullen blijven (BIRDLIFE INTERNATIONAL, 2003 ; EVERAERT et al., 2002).

Op ongeveer 1,3 km ten OZO van de geplande turbines situeert zich ook een broedkolonie van Blauwe Reigers (natuurgebied 'Reigerie Van Westkerke'). Daar komen jaarlijks tot 150 koppels van de soort tot broeden. Er zijn echter geen indicaties dat de vogels regelmatig over de geplande turbinelocatie vliegen. De meeste Blauwe Reigers zullen hun voedsel meer ten oosten en noordoosten van Gistel gaan zoeken.

Samengevat kunnen we stellen dat de mogelijk negatieve impact op vogels nog beperkt zal blijven, en verstrekken bijgevolg een positief advies.

Hoogachtend,

Joris Everaert

Wetenschappelijk attaché – Bioloog

Project: "Effecten van windturbines op habitatgeschiktheid met betrekking tot vogelpopulaties: lange termijn monitoring en adviesverlening"

Referenties:

BIRDLIFE INTERNATIONAL, 2003. Windfarms and birds: An analysis of the effects of windfarms on birds, and guidance on environmental assessment criteria and site selection issues. Information document for the 23 nd. Meeting of the Standing Committee on behalf of the Bern Convention (1-5 December 2003), Document T-PVS/Inf(2003) 12, Strasbourg.

http://www.coe.int/T/E/Cultural_Co-operation/Environment/Nature_and_biological_diversity/Nature_protection/sc23.asp#TopOfPage

DEVOS, K., 2002. Watervogeltellingen tijdens het winterhalfjaar 2000/2001: de eerste resultaten. Vogelnieuws, Ornithologische nieuwsbrief van het Instituut voor Natuurbehoud. Nr. 4, oktober 2002., Brussel.

DEVOS, K., YSEBAERT, T. & KUIJKEN, E., 2001. Watervogels in Vlaanderen tijdens het winterhalfjaar 1997/1998. Rapport Instituut voor Natuurbehoud 2001/10, Brussel.

EVERAERT, J., DEVOS, K. & KUIJKEN, E., 2002. Windturbines en vogels in Vlaanderen. Voorlopige onderzoeksresultaten en buitenlandse bevindingen. Rapport van het Instituut voor Natuurbehoud 2002.03, Brussel. Zie ook www.instnat.be

KRUCKENBERG, H. & JAENE, J., 1999. Zum Einfluss eines Windparks auf die Verteilung weidender Bläsgänse im Rheiderland, Natur und Landschaft 74: 420-427.